

حرکتی که اثر خودش را باقی می‌گذارد

گفتگو با جمال شورچه کارگردان عبور از خط سرخ

خاصی هم داشت؟

■ دلیل اصلی مقطعی بود که این حوادث در آن رخ می‌داد و دارای بار دراماتیک خوبی بود. از طرف دیگر شخصیت خود شهید دوران و شهید اسکندری مرا جذب کار بر روی فیلم کرد. شهید دوران پس از انجام عملیات می‌توانست خودش را از هواپیما بیرون بیندازد، اما همانطور که خودش هم در صحبت‌هایش با کابین عقب خلبان اشاره می‌کند حاضر نشد اسیر شود تا عوامل رژیم بعثی از او سوء استفاده تبلیغاتی کنند.

او چند مرکز مهم را در شهر بغداد بمباران کرد، به گونه‌ای که دود ناشی از بمباران آسمان شهر را گرفته بود. او روی شهر در ارتفاع خیلی کم چندین مانور انجام داد تا هیچ رسانه‌ای نتواند این عملیات را کتمان کند و بگویند چنین اتفاقی نیفتاده است. در پایان مانور هم شهید دوران هواپیمای خود را به یکی از میادین شهر بغداد می‌کوبد و اثر خودش را باقی می‌گذارد.

□ در فیلم این صحنه‌ها و مانور

شهید دوران را خواهیم دید؟

■ امیدوارم که انشاءاله بتوانیم این صحنه‌ها را داشته باشیم. آن ده دقیقه‌ای را که در اول صحبت به آن اشاره کردم، همین صحنه‌ها است. ماکت شهر بغداد در حال ساخته شدن است. قرار است هواپیمای ماکت بر فراز آن حرکت کند. این پلان‌ها به پلان‌های واقعی که ما از روی شهر خواهیم گرفت تلفیق می‌شود. با تلفیق این صحنه‌ها به نماهای داخل کابین، امیدوارم مجموع کار نتیجه مثبت و مفیدی بدهد.

□ در فیلم شما تحرک و درگیری

موجود در جنگ را می‌بینم.

استفاده از حرکت و واکنش را در

فیلم‌های جنگی تا چه اندازه لازم

می‌دانید؟

■ پرداختن به حرکت و تحرک در جبهه‌های نبرد نمی‌تواند جدا از درونمایه محتوایی و ارزشی جنگ باشد. قوه محرکه این حرکتهای می‌تواند آن باورها و اعتقادات و ارزشهایی باشد که ما در جنگ خود دنبال می‌کردیم. این محرکه به نیروهای رزمنده ما انرژی لازم را می‌داد تا در عملیات و کارهای خارق‌العاده فیزیکی شرکت کنند و از آنها پیروز و سربلند بیرون بیایند. لایه بیرونی و لایه درونی هشت سال دفاع مقدس از هم جدا نبودند. هر دوی آنها مورد نیاز فیلم‌های جنگی بوده و هستند.

□ کار تازه‌ای هم دارید؟

■ در مرحله اول امیدوارم هر چه زودتر کار عبور از خط سرخ را به اتمام برسانم. در کنار آن افتخار کار در پروژه تلویزیونی اصحاب کهف که یک قصه قرآنی است تصویب شده است. کارگردانی این مجموعه را فرج‌اله سلحشور انجام خواهد داد و من در سمت مشاور کارگردان با ایشان و دیگر دوستان همکاری دارم.

نام جمال شورچه با سینمای جنگ مترادف شده است. بجز فیلم لبه تیغ که اثری پلیسی درباره خروج غیرقانونی آثار باستانی از کشور بود، و به صورت مجموعه‌های تلویزیونی نیز از تلویزیون پخش شد. بقیه فیلم‌های او همه سوزده‌های جنگی داشته‌اند. شورچه شاید تنها فیلمساز سینمای جنگ باشد که قصه فیلم‌هایش در هر سه جبهه زمینی، هوایی و دریایی می‌گذرد.

شروع فعالیت‌های حرفه‌ای فیلمسازی شورچه به اواسط دهه شصت برمی‌گردد. در طول یک دهه او فیلم‌های روزنه، حماسهٔ مجنون، دایره سرخ، لبه تیغ، کرکوک، شب دهم و... را ساخته است. جدیدترین فیلم او عبور از خط سرخ نام دارد که به صورت فیلم - مجموعه کار شده است. شورچه در گفتگو با سینما تئاتر درباره کار تازه‌اش صحبت می‌کند.

□ عبور از خط سرخ در چه

مرحله‌ای است؟

■ بعد از مدتی رکود کار فیلمبرداری تمام شد. بخش اعظم این فیلم مجموعه فیلمبرداری شده بود اما به دلیل آماده نبودن وام بانکی فیلمبرداری آن متوقف شد و به جشنواره نرسید. بخش‌هایی از فیلمبرداری مانده بود که جزو بخش‌های حساس فیلم است. به لحاظ حجم زمانی این صحنه‌ها کم بودند، شاید در کل ما نیاز به ۱۰ دقیقه فیلمبرداری داشتیم. اما این ۱۰ دقیقه هم در نسخه تلویزیونی و هم در نسخه سینمایی از دقایق کلیدی بودند. صحنه‌های باقیمانده جزو صحنه‌های پر هزینه است و باید تا رسیدن وام بانکی صبر می‌کردیم.

□ نتیجه کار تا اینجا راضی‌کننده

بوده است؟

■ در زمینه سینمای جنگ ما به این نکته رسیده‌ایم که فیلمساز ما در حد بضاعت‌هایی که در صحنه فراهم می‌شود، خودش را هماهنگ با کار می‌کند. آن چیزی که در فیلمنامه و یا ذهنیت فیلمنامه‌نویس است به دلیل مشکلات فراوانی که وجود دارد، همیشه به تصویر کشیده نمی‌شود. البته با این دلایل ما نمی‌توانیم خودمان را محق جلوه دهیم و بگوئیم هر آنچه که ما می‌خواهیم و یا نیاز داریم باید سرصحنه فراهم شود. سینمای ما هنوز آنچنان پیشرفت نکرده که انتظار داشته باشیم عین نوشته نویسنده با امکاناتی که او در ذهنش تصویر کرده، به راحتی جلوی دوربین آورده و فیلمبرداری شود. یک سری معذورات اقتصادی، نظامی و غیره وجود دارد که نمی‌توان آن طور که باید و شاید فیلم خود را ساخت. اما در مجموع با توجه به اینکه فیلم ما به زندگی یکی از شهدای گمنام جنگ - که تأثیر فراوانی در یکی از مقاطع مهم جنگ گذاشت، می‌پردازد. من خیلی از کار راضی هستم. امیدوارم فیلم هر چه زودتر آماده نمایش شود و با مخاطب خود روبرو شود. مردم بتوانند با این شهدا و شخصیت‌ها آشنا شوند. کسانی که خیلی گمنام و عاشقانه در هشت سال دفاع مقدس جان خودشان را برای پایداری انقلاب فدا کردند.

□ انتخاب این سوزده برای کار دلیل

تولیدات تلویزیونی مراکز در سال ۷۴ نسبت به سال قبل ۲/۵ برابر افزایش داشته و علاوه بر این حضور تولیدات مراکز در شبکه‌های سراسری نسبت به سالهای قبل بیشتر شده است.

در پنجمین جشنواره تولیدات مراکز صدا و سیما بیش از ۶۰۰ برنامه در بخش‌های مختلف حضور دارند. بیش از ۲۱۸ اثر تلویزیونی و ۱۰۰ اثر رادیویی در پنجمین جشنواره با هم به رقابت می‌پردازند. هم‌چنین ۱۷ اثر تحقیقاتی، ۶۵ اثر موسیقی، ۱۸۵ خبر و یک فیلم سینمایی (دوربین ساخته کامران شیرزاد) نیز در پنجمین جشنواره شرکت دارند.

جشنواره در بخش‌های زیر برنامه را مورد ارزیابی و داوری قرار می‌دهد: مستند، مستند اجتماعی، داستانی، سریال داستانی، انیمیشن، عروسکی، ویدئوکلپ، تئاتر تلویزیونی، ترکیبی، میان‌برنامه، مسابقه و سرگرمی، مساحبه، تیتراژ، جنبی

داود میرباقری، اصغر فهیمی‌فر، جهانگیر الماسی، سعید راعی، سیداشرف طباطبائی (تهیه‌کننده و تصویربردار مجموعه مسلمانان) محمد داودی (مدیر تولید و تصویربردار تلویزیون) و فرید حاج کریم‌خان داوران بخش تلویزیونی جشنواره خواهند بود.

ایجاد شبکه‌های استانی مستقل رونق می‌گیرد

با برنامه‌سازی رو به گسترش مراکز مختلف صدا و سیما کشور برای شبکه‌های سراسری، ایجاد شبکه‌های استانی مستقل هم بیش از گذشته در دستور روز کار قرار می‌گیرد. سیاست ایجاد این شبکه‌ها از سال ۱۳۷۳ اعلام شد و امسال ۵۲ استان دیگر به شبکه‌های تلویزیونی مستقل و استانی خواهند پیوست.

استان اصفهان اولین استان کشور بود که از شهریور ۷۵ کار خود را آغاز کرد. این استان اکنون با پخش روزی ۴ ساعت برنامه ویژه، شبکه پنجم استان اصفهان را تشکیل داده است. در سال ۷۶ استانهای خوزستان، فارس و آذربایجان شرقی با روزی ۴ ساعت برنامه به شبکه استانی مستقل کشور می‌پیوندند.

از آنجا که ایجاد شبکه‌های تلویزیونی استانی به‌طور متوسط حدود ۲۰ میلیارد ریال هزینه دارد، صدا و سیما از متولیان محلی و استانداران دعوت کرده تا در صورت آمادگی، به راه‌اندازی این شبکه‌ها در سطح استان کمک کنند.

دولت انگلیس در صدد است براساس طرح ویژه‌ای، نمایش برنامه‌های خشونت‌آمیز را از تلویزیون این کشور، محدود کند

«بریتانیا باتوملی» وزیر میراث ملی انگلیس اعلام کرد بخشی از این طرح مربوط به کنترل بیشتر والدین بر روی فرزندانشان است. وی در دیداری با مسئولان رسانه‌ها موضوع فشار افکار عمومی را بر دولت برای محدود کردن برنامه‌های خشونت‌آمیز در تلویزیون، در میان گذاشت. باتوملی تأکید کرد در صورتی که رسانه‌ها خود در مورد کاهش برنامه‌های مضر برای کودکان اقدام نکنند، به ناچار دولت در این مورد اقدام خواهد کرد.

قتل یک مدیر مدرسه در لندن به دست یکی از دانش‌آموزان در سال گذشته میلادی، توجه افکار عمومی انگلیس را به ضرورت مبارزه با رشد خشونت در جامعه جلب کرد.

از طرح‌های مورد نظر در تلویزیون انگلیس، هشدار به بینندگان در مورد برنامه‌های خشونت‌آمیز یا نامناسب برای کودکان پیش از پخش برنامه‌هاست. هم‌چنین قرار است بر رعایت حد زمانی تماشای تلویزیون برای کودکان - که ساعت ۹ شب است تأکید بیشتری شود.